

TÁJÉKOZTATÁSI MUNKA ÁLTALÁBAN

Az Össz-szövetségi Ágazatközi Információs Kutatóintézet tapasztalatai az információs technológia és információs munkanormák kidolgozásában

A Szovjetunió automatizált információs rendszereinek és központjainak létrehozása megköveteli az információs folyamatok szervezésével, műszaki-gazdasági megalapozásával kapcsolatos kérdések tisztázását. Ennek mind a hálózatokban, mind az egyes intézményekben mihamarább meg kell történnie. Amíg az elmúlt évek folyamán a fő feladat az információs szervek rohamos kiépítése, megfelelő személyzettel és felszereléssel való ellátása volt, addig napjainkban a technológia tipizálásának, valamint a munkanormák kimunkálásának feladatai lépnek előtérbe.

A *VIMI (Vseszojuznuij naucsno-iszszledovatel'szkij insztitut mezsotraszlevoj informacii = Össz-szövetségi Ágazatközi Információs Tudományos Kutatóintézet)* 1972 folyamán külön szervezeti egységet hozott létre az idevágó feladatok elvégzésére, nevezetesen az alábbiakra:

technológiai utasítások kidolgozása az Intézet egyes részlegeinek használatára a dokumentumfeldolgozás folyamatának elemzéséhez;

új technológiai folyamatok kimunkálása, kipróbálása és bevezetése;

fejlett feldolgozási folyamatok meghonosítása, főként a gépesítés és az automatizálás adta lehetőségek hasznosításával;

a különféle technológiai folyamatok felülvizsgálata az egyes szervezeti egységek közötti funkcióelosztás javítása és optimalizálása céljából;

a technológiai folyamatok tipizálása;

a technológiai műveletek egységesítése, a meglévő normatívákról adatbank létesítése az ágazatközi normatívák kimunkálásának megalapozására;

a műveletek normázása, illetve az alkalmazott munka- és időnormák felülvizsgálata önfényképezés, munkafelvételek és időmérések révén.

Az Intézet 1972 és 1975 között – a variánsokat is beszámítva – mintegy 40 technológiai útmutatást dolgozott ki. Eközben olyan eddig elhanyagolt kérdéseket kellett megoldania, mint a szakmai terminológia tisztázatlansága és a technológiai dokumentáció egységességének a hiánya.

A technológiai útmutatások az információs intézmények és szakemberek körében többé-kevésbé az újdonság erejével hatottak. Ennek az volt az oka, hogy az iparban szokásos módszereket honosították meg az információ területén: az egyes szervezeti egységek közötti funkciómegosztás vizsgálata és javítása; a munkafolyamatok műveletekre való bontása és elemzése; a kísérleti beve-

zetés megkövetelése; a naponta elvégzendő munka volumenének megállapítása; kötelezettség a megreformált munkafolyamatnak technológiai dokumentációban való rögzítésére; rendszeres ellenőrzés.

A technológiai útmutatások ezen kívül külön rögzíteték a technológiai dokumentációk követelményrendszerét (tehát azt, hogy mit és milyen sorrendben tartalmaznak), és jóváhagyásuk rendjét. A követelményrendszer:

az egymásutániség rögzítése;

bevezetés az adott folyamat céljáról, határaitól és alkalmazhatóságáról;

műveleti táblázat;

a technológiai dokumentumok űrlapjai.

Az Intézet első időnorma gyűjteménye, amely meghatározta az alapvető információs folyamatok normatíváit, már 1971-ben napvilágot látott. E gyűjtemény – bár úttörő jellege kétségtelen – tapasztalati-statisztikai jellegű volt: a normák megállapításánál nem vette tekintetbe a technikai, technológiai és munkaszervezési körülményeket és nem számolt a különféle intézmények munkafeltételeivel (a munkatársak száma, elégséges vagy elégtelen volta a feladatokhoz képest).

Az Intézet jelenleg olyan módszert dolgoz ki, amely megbízható alapra helyezi a normák megállapítását. E módszernek két fázisa lesz. Az első fázisban kerül sor a munka alapvetésére: az információs szolgáltatások csoportosításának alapelvei a munka feltételeire, céljaira és személyi ellátottságára való tekintettel; az információs tevékenységek egységes osztályozása; a munkakörök meghatározása. Az intézmény nagyságára 5 csoportot (300-nál több, 100–300, 30–100, 10–30, 10-nél kevesebb munkatárs), az ellátottság mértékére nézve pedig 3 csoportot (normális, a normálishoz közel álló, rossz) vesz majd figyelembe az említett alapvetési módszertan. A második fázis a tényleges normaképzés.

Az előkészületben lévő metodika segítségével megalkotott normatívák készülhetnek a különféle munkamegosztásban, feladatrendszerekben és munkafeltételek között dolgozó információs intézmények számára.

/MOZDOR, Sz. V. – ROMANOV, N. N.: *Opit tehnologicseskikh razrabotok i normirovanija truda v mnogofunkcionalnom informacionnom centre = Naucsno-Tehnicoszkaja Informacija*, 1. sor. 2. sz. 1977. p. 15–17./

(Futala Tibor)

